

Antiga Audiència, dijous 10 de novembre de 2005

Tierra de abundancia

Land of plenty, Wim Wenders, 2004

L'obsessió americana envers el terrorisme i la misèria interna que això oculta.

La carretera americana

Vint-i-un anys després de *Paris, Texas*, el director alemany Wim Wenders torna a apropar-se al gènere de la *road-movie*. No és que *Tierra de abundancia* pertanyi exactament a aquest gènere, ja que gairebé tota l'acció té lloc a la ciutat de Los Angeles, però bé és cert que els vehicles són l'eix vertebrador de tota la narració. Totes les reflexions i tota la crítica, dirigida principalment al sistema americà, venen acompanyades per les visions que tenen els personatges des de les finestres dels seus vehicles. El cotxe o la furgoneta són una de les millors maneres de percebre l'entorn, cosa que provoca una reflexió subjectiva respecte a l'exterior, sense palpar-lo. Els personatges de *Tierra de Abundancia* romanen tancats en si mateixos, en un microcosmos d'obsessions i de prejudicis que, a poc a poc, es van enfonsant; així a mesura que la percepció de la realitat es fa més intensa i quan el

vehicle deixa de ser un reducte de la subjectivitat per a convertir-se en la mirada de la consciència, en l'aparador de totes les misèries. No hi ha millor manera per descobrir un país com els Estats Units que pujant damunt un cotxe: les vastes extensions de paisatges desèrtics, les carreteres eternes, infinitament rectes, com el propi pensament americà; una línia recta, sense massa corbes... Tot va començar amb la conquesta del Far West, la primera *road-movie*. Així aquests exemples d'ensenyar la realitat o de reflexionar arriben fins al gènere cinematogràfic, un gènere molt propi dels americans. Recordem que, fins i tot, Spielberg va rodar la seva primera pel·lícula (una de les poques seves que valen la pena) a la carretera. I ja abans del cinema trobem la literatura. Qui no coneix *En la carretera*, de Kerouac, encara que només sigui d'oïdes? (i ja n'hi ha prou, perquè no mereix massa lectures, aquest autor). El seu èxit és produït per la qualitat literària?

O potser al fet d'haver encertat amb el tema? La carretera. La millor manera d'explicar un país: els Estats Units.

La febre del 11 M

En aquest context, Wim Wenders ens planteja la història de Paul, un excombatent de Vietnam (l'etern ressentiment americà) que, després de la desgràcia de les Torres Bessones, està obsessionat amb les conspiracions islàmiques. Amb la seva furgoneta, equipada amb càmeres de vigilància, va rondant pels carrers de la ciutat buscant qualsevol tipus de pista que el porti a descobrir una cèl·lula terrorista àrab. La seva paranoia ve provocada, en part, per les conseqüències de la guerra del Vietnam i pel fet d'haver estat exposat als agents químics que el propi exèrcit americà va experimentar en aquella guerra. El discurs de l'administració Bush, respecte a les armes químiques, batega al cervell d'aquest pobre militar.

D'altra banda apareix un segon protagonista, Lana. Aquesta noia americana, que porta molts anys vivint a Àfrica i a Cisjordània (més conflictes!) torna al seu país per tal de trobar el seu oncle, que resulta ser aquell fanàtic patriota que defensa el poble de qualsevol possible amenaça islàmica. Quan arriba a Los Angeles, Lana, una noia ingènua i plena de bondat, se n'adona que la misèria no només és una qüestió estrangera, sinó que, al propi cor dels Estats Units, la pobresa extrema fa acte de presència. Tot i així, els diaris distreuen l'atenció del poble amb guerres que creuen necessàries per al benestar comú.

L'encontre definitiu entre ambdós personatges tindrà lloc a partir d'un esdeveniment tràgic: l'assassinat d'un indigent àrab als carrers. Un indigent a qui Paul havia estat vigilant, ja que li despertava sospites considerables. Paul i Lana, l'obsessió i la ingenuïtat, la paranoia i la generositat, reprenen un viatge junts per les carreteres americanes intentant trobar un punt en comú. Allà tornaran a ser oncle i neboda, sense tanta distància (la mateixa distància que separa la societat americana).

Tot plegat, un petit conte de fades ocult sota capes i capes de crítica a la política americana i sota un moralisme cristià massa explícit que Wim Wenders no pot contenir i que provoca que la meitat del guió estigui construït a base de moralismes. Una pel·lícula que descobreix les obvietats del

funcionament del sistema americà. Un simple viatge en cotxe perquè els habitants de la gran potència contemplin la realitat dels seus carrers i dels seus pensaments: aquelles vastes extensions desèrtiques... En definitiva, una pel·lícula feta per als propis americans, sense gaire interès per a un europeu amb quatre dits de front. Un Wim Wenders, en hores baixes, que s'instal·la definitivament en la seva faceta de predicador catòlic a través del cinema educatiu. Però després, captarà el missatge i veurà que és el públic americà a qui va destinat. Sens dubte, tret d'aquells a qui va destinada la pel·lícula, dubto molt que tinguin cap interès en veure-la.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Wim Wenders
Guió: Michael Meredith y Wim Wenders
Producció: In-Ah Lee, Samson Mücke, Gary Winick i Jake Abraham
Fotografia: Franz Lustig
Música: Thom & Nact
Muntatge: Moritz Laube
Nacionalitat: USA i Alemanya
Vestuari: ~~Alexis Scott~~
Any: 2004
Durada: 118 min.

Equip Artístic

John Diehl (Paul)
Michelle Williams (Lana)
Shaun Toub (Hassan)
Wendell Pierce (Henry)
Richard Edson (Jimmy)
Burt Young (Sherman)
Yuri Z. Elvin (Oficial Elvin)
Jeris Lee Poindexter (Charles)
Victoria Thomas (Reportera)
Rhonda Stubbins White (Dee Dee)
Bernard White (Youssef)

Filmografia

2004

Tierra de Abundancia

2000

The Million Dollar Hotel

1987

El Cielo sobre Berlín

1983

París, Texas

1977

El amigo americano